

Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Adaletle İlişkin Görüşleri The Views of University Students Regarding Social Justice

Sevda ASLAN* Fikret GÜLAÇTI**

Özet

Araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin sosyal adaletle ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu çalışma, betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Fen ve Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi; Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden 2011-2012 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde 1.-4. sınıflarında öğrenim görmekte olan 248 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunun seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak üniversite öğrencilerinin sosyal adalet hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiş Sosyal Adalet Kavramına İlişkin Görüşler Formu kullanılmıştır. Bu form, öğrencilerin bu konudaki görüşlerini belirtmelerine yönelik dört açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Sosyal adaletle dair öğrenci görüşlerine ilişkin frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Sosyal adaletle ilişkin üniversite öğrencilerinin görüşleri arasında; insanların sosyal adalet konusunda bilinçlendirilmesi, herkese adil, eşit, değerli, önyargısız ve saygılı davranma, bir toplumu oluşturan bireylerin eşit hak ve özgürlüklere sahip olması, bireyler arasında sosyal bir fark olmaması yer almıştır. Araştırma bulguları tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal adalet, üniversite öğrencisi, görüş.

Abstract

In this study, it is aimed to determine the views of university students regarding social justice. The study is a descriptive type of study. The study group consisted of 248 1-4th year students studying at Kırıkkale University Faculty of Education, Faculty of Letters and Science, Faculty of Economics & Administrative Sciences, and Erzincan University Faculty of Education in fall 2011-2012 academic year. In the choice of study group is used convenience sampling. In this study, Students' Views Regarding Social Justice Form were developed by the researchers in order to determine the views of university students. These forms consisted of four open ended questions related to the students' views about social justice. The answers given to

* Yrd. Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fak. Eğitim Bilimleri Bölümü, e-posta: sevda.aslan@gmail.com

** Yrd. Doç. Dr., Erzincan Üniversitesi Eğitim Fak. Eğitim Bilimleri Bölümü, e-posta: fikretgul@hotmail.com, fgulacti@erzincan.edu.tr

the four open ended questions in the form were combined and gathered under common headers. Frequency and percentages were calculated about student opinions regarding social justice. University students opinions' regarding social justice revealed that the raising awareness about opinions about social justice, educating and learning justice with regards to legal, treating, fair, equal, valuable, respectful and unprejudiced to everybody, giving the individuals getting society equal right and freedom, not being any social differences between individuals. The findings of this study were discussions and suggestions were made in parallel with the findings.

Keywords: Social justice, university student, view.

Giriş

Adalet kavramının geçmişi çok eskiye dayanır. Kavram hakkında felsefi olarak ilk sistematik değerlendirme Antik Yunan Dünyası'nda ele alınmıştır. Genel olarak Yunan düşüncesinde adalet, ahlâk ve hukuk kavramları birbirinden ayırt edilmemiştir, fakat Aristoteles adaletin toplum ve devlet için önemini belirtmiştir. Aristoteles'in bu düşüncesi Roma Dünyası'nda da vurgulanmış ahlâk, adalet ve hukuk kavramları birbirinden ayrı olarak ele alınmıştır. Ortaçağ'da, Hristiyan düşüncesinde adalet kavramı, kamu yararına dönük olarak algılanmış ve toplumun yararını koruduğu savunulmuştur (Guerrero, 1994). Sosyal adalet ise haklar, siyasal özgürlükler ve kanun önünde eşitlik, ödüller, her bireyin yeteneklerinin ve faaliyetlerinin dikkate alınması, ihtiyaçlar ile bireyin hayatını sürdürebilmesi için gerekli olanlar şeklinde tanımlanabilir (Akalın, 1998).

Bireyin yeteneklerinin ve ihtiyaçlarının dikkate alınarak eşit haklara sahip olarak yaşamını sürdürmesi olarak kabul edilen sosyal adaletin eğitim açısından ele alındığı araştırmalar incelendiğinde; Taştan ve Yılmaz (2008), örgütsel vatandaşlık ve örgütsel adalet konusunda ölçeğin uyarılama çalışmasını yapmışlardır. Şahin (2008) dayanışma, adil davranma, başarı gibi belli değerleri benimseyen okul yöneticilerinin çok sınırlı kaynaklarla orta ve alt gelir grubundaki aile çocuklarına eğitim hizmeti sunarak etkili sonuçlara ulaşabileceğini ortaya koymuştur. Gewirtz (2006) eğitim sistemleri, eğitim politikaları ve eğitim kurumlarındaki uygulamaların sosyal adalet yönünden analiz edilebileceğini belirtmektedir. Polat (2007) sosyal adaletin boyutlarını belirlemiştir.

Tomul (2009) çalışmasında sosyal destek çalışmalarının hedef kitlesinin öncelikle gelir düzeyi düşük, uyum sorunu olan, akademik başarısı düşük ve engelli özellikteki öğrencilerin olması gerektiğini belirtmiştir. Okullarda sosyal destek çalışmalarında daha çok, ekonomik düzeyi düşük öğrencilere yapılarak okul kaynaklarından yararlanıldığı ortaya koyulmuştur. Sosyal destek çalışmalarının yetersiz olmasının okul olanaklarının sınırlı olması, yeterince bilgi edinilmemesi, toplumsal duyarsızlık ve yasal düzenlemelerin engelleyici olması olarak tespit edilmiştir. Aynı zamanda ilköğretim okullarında, sosyal adaleti sağlamaya yönelik çalışmaların denetlenmediği belirlenmiştir.

Bireyin var olan potansiyelini ortaya koyarak hayatının devamlılığının ve bu süreçte haklarının eşit kullanımının sağlanması olan sosyal adaletin eğitim sürecinde kazandırılması, yetişkinlik dönemine hazırlık olacaktır. Böylelikle bireylerin sosyal adaleti içselleştirmesi sağlanacaktır. Bu nedenle bu çalışmada üniversite öğrencilerinin sosyal adalet konusunda görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalar, tarama modeline göre düzenlenmiş araştırmalardır (Karasar, 2003). Bu çalışmada da sosyal adalet konusuna ilişkin öğrenci ve öğretmenlerin görüşleri belirlenmeye çalışıldığından var olan bir durum ortaya konulmuştur. Bu doğrultuda, bu araştırma tarama modelinde desenlenmiş bir araştırmadır.

Araştırma Grubu

Araştırmada çalışma grubunu Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Fen ve Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ile Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 2011-2012 sonbahar döneminde öğrenim görmekte olan 1.-4. sınıflarında 248 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin 143'ü (%57.7, yaş ortalaması=20.66, SD=1.76) kız, 105'i (%42.3, yaş ortalaması=21.04, SD=2.23) erkektir. Araştırmaya katılan öğrencilerin seçiminde, araştırmacının araştırmasını yürütebilmek için

o an içinde ulaşabildiği katılımcıları araştırmasına dâhil ettiği uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Cohen, Manion, ve Morrison, 2007; Wallen ve Fraenkel, 2001).

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada, sosyal adalet konusuna ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından “Sosyal Adalet Kavramına İlişkin Görüşler Formu” geliştirilmiştir. Bu form, öğrencilerin bu konudaki görüşlerini belirtmelerine yönelik dört açık uçlu sorudan oluşmaktadır.

İşlem Yolu

Soru formlarının uygulanması, araştırmacılar tarafından katılımcıların dersleri esnasında yapılmıştır. Uygulama sonunda, isteyenlere sonuçların iletebileceği bilgisi verilmiştir.

Verilerin Analizi

Form’da sosyal adalete yönelik dört açık uçlu soruya verilen cevaplar birleştirilerek ortak başlıklar altında toplanmıştır. Daha sonra, bunlara ilişkin frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde sosyal adalet konusuna ilişkin öğrenci görüşlerinin Sosyal Adalet Kavramına İlişkin Görüşler Formu’nda yer alan maddelere verilen cevaplara göre frekans ve yüzdelik dağılımı verilmiştir.

Tablo 1. Sosyal Adalet Kavramından Ne Anlaşıldığına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Görüşler	n	%
Bir toplumu oluşturan bireylerin eşit hak ve özgürlüklere sahip olması, bireyler arasında sosyal bir fark olmaması, statü farkının olaylara ve durumlara etki etmemesi.	65	26

Toplumsal eşitlik, birlik ve beraberlikten yola çıkarak toplumun barış, huzur içerisinde yaşaması için öngörülen adalet.	39	16
Halkın söz sahibi olması.	39	16
Toplumdaki herkesin ekonomik, adli vb. tüm konularda eşit haklara sahip olması.	21	8
Sosyal olarak bireylerin tüm yönlerden adaletli bir şekilde devletin olanaklarından yararlanması.	15	6
Hukuk kuralları dışında toplumun içinde bulunan ve toplum tarafından benimsenen ahlâki ve toplumsal kurallar.	16	6
Toplumlar arası hizmetlerden, kamu ve kuruluşlardan sosyal eşitlik temelinde insanların yararlanması.	11	4
Sosyal ve demokratik bir toplumun adalet sistemi.	11	4
Bir hukuk devletinde adaletin sağlanması.	11	4
Toplumsal ilişkilerin düzenlenmesi, iyileştirilmesi, huzur ve refahın sağlanması.	10	4
İnsanın yaşadığı toplum içinde eşit olması, insanca yaşama hakkının olması. Düşüncelerine ve inançlarına göre herhangi bir ayırımın olmaması.	10	4

Tablo 1'e bakıldığında öğrencilerin %26'sı sosyal adalet kavramından bir toplumu oluşturan bireylerin eşit hak ve özgürlüklere sahip olması, statü farkının olaylara ve durumlara etki etmemesi görüşünderken, %4'ü kamu kuruluşlarından sosyal eşitlik temelinde insanların yararlanması, sosyal ve demokratik bir toplumun adalet sistemi, hukuk devletinde adaletin sağlanması, toplumsal ilişkilerin düzenlenmesi, iyileştirilmesi, huzur ve refahın sağlanması, insanın yaşadığı toplum içinde eşit olması, insanca yaşama hakkının olması görüşündedir.

Tablo 2. Sosyal Adalet Kavramının Tanımlanmasına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Görüşler	n	%
Toplumdaki tüm bireylere eşit davranılması, olanakların ve kaynakların adil, eşit şekilde ulaştırılması.	56	23

Toplum düzenini korumak ve haklarını savunmak amacıyla kurduğu hukuki kavram.	28	11
Toplum hayatının düzenlenmesi için toplum tarafından uygulanan kurallar.	27	11
Sosyal adalet, aileden başlayıp toplumun her alanında eşit hak ve özgürlüklerin tanınması. Hiç kimsenin bir diğerine üstünlüğünün olmaması.	27	11
Sosyal hayat içinde adaletin olması.	15	6
Sosyal, siyasi ve ekonomik yönden farklı olan bireylerin içinde buldukları durumda ve olayda eşit olması.	15	6
Kişilere eşit mesafede yaklaşma ve hak verme.	14	6
Toplumsal barışın sağlanması amacıyla toplumdaki adaletin her kesimi kapsayarak toplumda adaletin, adalet duygusunun yerleşmesi.	13	5
Halkın düşüncelerine önem veren, dikkate alan adalet sistemi.	13	5
İnsanların birbirleriyle ilişki ve iletişim bakımından eşit olması.	11	4
Bireyin diğer insanların haklarını sınırlayana kadar özgür olması.	11	4
Toplumun huzurlu, mutlu, refah içinde yaşaması için var olan kurallar.	10	4
Sosyal hayatın içindeki herkesin aynı imkânlarla sahip olması.	8	3

Tablo 2 incelendiğinde, öğrencilerin %23'ü sosyal adaleti toplumdaki tüm bireylere eşit davranılması, olanakların ve kaynakların adil, eşit şekilde ulaştırılması olarak tanımlarken, %3'ü sosyal hayatın içindeki herkesin aynı imkânlarla sahip olması şeklinde tanımlanmaktadır.

Tablo 3. Sosyal Adalet Kavramıyla İlgili Öğrencilerin Neler Yaptığına İlişkin Görüşler

Görüşler	n	%
Herkese adil, eşit, değerli, önyargısız ve saygılı davranma.	76	31
Arkadaşlarına eşit davranma.	30	12
Sosyal yaşantı içinde kimsenin hak ve özgürlük sınırlarına müdahale etmeme ve kendi sosyal yaşantısına müdahale yaptırmama.	29	12
Toplumdaki rol ve sorumlulukları, insanları eşit haklara sahip olarak görüp gerçekleştirme.	28	11
Öğrencilere ve diğer insanlara dış görünüşlerine, mesleklerine ve konuşmasına göre ayırım yapmama.	23	10
Her arkadaşına eşit davranma. Zengin, fakir fark etmez, tüm çocukları	23	10

sevme.		
Toplum kurallarına uyma.	15	6
Arkadaşlara, öğretmenlere ve öğrencilere adaletli, eşit, saygılı davranma.	13	5
Çevredeki insanların düşüncelerini dinleme, olumlu ve olumsuz eleştirilere açık olma.	11	4

Tablo 3’de öğrencilerin %31’i sosyal adalet kavramıyla ilgili yaptıklarını herkese adil, eşit, değerli, önyargısız ve saygılı davranma olarak belirtirken, %4’ü çevredeki insanların düşüncelerini dinlendiklerini, olumlu ve olumsuz eleştirilere açık olduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4. Sosyal Adalet Kavramıyla İlgili Yapılanların Dışında Daha Başka Neler Yapılabileceğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Görüşler	n	%
İnsanların bilinçlendirilmesi, eğitilmesi ve hukuksal olarak adalet kavramının tam oturtulması.	82	33
Her bireyin empati kurması, saygılı olması.	30	12
Gerekli kişilere eşitlik, adalet kavramının öğretilmesi ve ona göre davranmalarının sağlanması.	28	11
İletişimin artırılması.	28	11
Ekonomik durumu yetersiz insanlara, yeterli insanlar gibi ulaşabileceği olanakların sağlanması ve desteklenmesi.	15	6
Sosyal hizmet alanında, daha geniş düşünce ortamının oluşması.	15	6
Sosyal adaletin evrensel hâle gelmesi.	14	6
Ailelere ve çocuklara küçük yaşlarda eğitimlerin verilmesi.	13	5
Sosyal projelerle bilgi akışının sağlanması ve sosyal farkındalığın oluşturulması.	12	5
Sosyal adaletin kültürel değerlerimizle birlikte öne çıkartılması.	11	4

Tablo 4’te öğrencilerin sosyal adalet kavramıyla ilgili başka neler yapılabileceğine ilişkin görüşleri incelendiğinde, %33’ü insanların bilinçlendirilmesi, eğitilmesi ve hukuksal olarak adalet kavramının

tam oturtulması görüşünderken, %4'ü sosyal adaletin kültürel değerlerimizle birlikte öne çıkartılması görüşündedir.

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin sosyal adalet konusundaki görüşleri belirlenmiştir. Sonuçta, üniversite öğrencilerinin sosyal adalet konusundaki görüşleri tercih edilme sıklıklarına göre ilk sırada yer alanlar şöyle sıralanmaktadır: İnsanların bilinçlendirilmesi, eğitilmesi ve hukuksal olarak adalet kavramının tam oturtulması (n=82), herkese adil, eşit, değerli, önyargısız ve saygılı davranma (n=76), bir toplumu oluşturan bireylerin eşit hak ve özgürlüklere sahip olması, bireyler arasında sosyal bir fark olmaması, statü farkının olaylara ve durumlara etki etmemesi (n=65), toplumdaki tüm bireylere eşit davranılması, olanakların ve kaynakların adil, eşit şekilde ulaştırılması (n=56), her bireyin empati kurması, saygılı olması (n=30), arkadaşlarına eşit davranmadır (n=30). Aynı zamanda sosyal yaşantı içinde kimsenin hak ve özgürlük sınırlarına müdahale etmeme ve kendi sosyal yaşantısına müdahale yaptırmama (n=29), toplum düzenini korumak ve haklarını savunmak amacıyla kurduğu hukuki kavram (n=28), toplumdaki rol ve sorumlulukları, insanları eşit haklara sahip olarak görüp gerçekleştirme (n=28), gerekli kişilere eşitlik, adalet kavramının öğretilmesi ve ona göre davranmalarının sağlanması (n=28), iletişimin artırılması (n=28), toplum hayatının düzenlenmesi için toplum tarafından uygulanan kurallar (n=27), sosyal adalete, aileden başlayıp toplumun her alanında eşit hak ve özgürlüklerin tanınması ve hiç kimsenin bir diğerine üstünlüğünün olmaması (n=27) belirtilmiştir.

Araştırmada, sosyal adalet kavramı konusunda bilinçlendirme, bireylerin toplumdan eşit olarak fayda sağlaması ve toplumun da bireylere adaletli yaklaşması görüşleri öncelikli yer almaktadır. Çevre, sadece davranışları etkilemiyor, davranış da içinde bulunulan çevrenin türünü belirliyor. Bu durumda da davranışlar etkilenmektedir. Dolayısıyla bireyin nasıl davrandığı, bulunduğu toplumun bireye nasıl davrandığının sonucu olduğu söylenebilir (Burger, 2006). Böylelikle bi-

rey doğumdan ölüme kadar fiziksel ve toplumsal çevresiyle etkileşim hâlinindedir. Bu etkileşim süreci boyunca her an çevrenin istek ve beklentilerine uygun davranışlar geliştirmektedir. Yine bu süreçte her bireyde, ihtiyaçlarını karşılama ve gizilgüçlerini gerçekleştirme yolunda doğal bir eğilim vardır (Kuzgun, 1995). Özetle hiçbir insan çevresinden, sosyal ortamından ve kültüründen bağımsız değildir, etkileşim sürecindedir. Bu açıdan üniversite eğitimi sürecinde bireyin yetişkin topluma hazırlanmasında, sosyal adalet kavramı hem kişinin özünü gerçekleştirebilmesi hem de toplumun sürdürülebilirliği açısından önemlidir ve özellikle davranışa dönük olarak rol model olunmalı ve uygun ortamlarda, değer eğitimleri yapılmalıdır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre üniversite öğrencilerinin sosyal adalet konusunda; bilinçlendirilmesi, eğitilmesi ve hukuksal açıdan adalet kavramının yerleştirilmesi, herkese adil, eşit, değerli, önyargısız ve saygılı davranma, bir toplumu oluşturan bireylerin eşit hak ve özgürlüklere sahip olması, bireyler arasında sosyal bir fark olmaması, statü farkının olaylara ve durumlara etki etmemesi, toplumdaki tüm bireylere eşit davranılması, olanakların ve kaynakların adil, eşit şekilde ulaştırılması, her bireyin empati kurması, saygılı olması, arkadaşlarına eşit davranması görüşleri belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak aşağıda bazı öneriler verilmiştir:

- Sosyal adalet konusunda eğitimler verilerek bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir.
- Bireylerin empatik becerilerini geliştirici çalışmalar düzenlenerek sosyal adaletin gerçekleştirilmesi ve sürdürülmesine katkı sağlanabilir.
- Ailelerin sosyal adalete ilişkin bilinçlendirilmesi ve farkındalıklarının artırılması.
- Sosyal adalete dair üniversite öğrencilerinin farkındalığını arttırmaya yönelik üniversitelerin psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinde eğitsel rehberlik çalışmaları yapılabilir.

Kaynaklar

- Akalın, G. (1998). İnsan hakları, fırsat eşitliği ve Türkiye. Türkiye’de İnsan Hakları III Sempozyumu, Türk Demokrasi Vakfı, Ankara, Türkiye.
- Burger, J. M. (2006). *Kişilik*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6th ed.). New York: Routledge.
- Gewirtz, S. (2006). Towards a contextualized analysis of social justice in education. *Educational Philosophy and Theory*, 38(1), 69-81.
- Guerrero, P. F. G. (1994). Los principios de la justicia social. *Cuadernos de Trabajo Social*, 7, 87-108.
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel araştırma yöntemi-kavramlar, ilkeler, teknikler*. On İkinci basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kuzgun, Y. (1995). *Rehberlik ve psikolojik danışma*. Dördüncü basım. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Polat, S. (2007). Eğitim politikalarının sosyal adalet açısından sonuçları konusunda yönetici ve öğretmen görüşleri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şahin, A. E. (2008). A qualitative assessment of the quality of Turkish elementary schools. *Eurasian Journal of Educational Research*, 30, 117-139.
- Taştan, M. ve Yılmaz, K. (2008). Örgütsel Vatandaşlık ve Örgütsel adalet Ölçeklerinin Türkçeye uyarlanması [Organizational Citizenship and Organizational Justice Scales’ adaptation to Turkish]. *Eğitim ve Bilim [Education and Science]*, 33(130), 87-96.
- Tomul, E. (2009). İlköğretim okullarındaki sosyal adalet uygulamalarına ilişkin yönetici görüşleri [Opinions of administrators on social justice practices in elementary schools]. *Eğitim ve Bilim [Education and Science]*, 34(152), 126-137.
- Wallen, N. E. ve Fraenkel, J. R. (2001). *Educational research a guide to the process*. (2nd ed.). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Inc.

Extended Summary

Purpose

In education process to have been had social justice which exposure person’s existing potential and use equally rights. Therefore, there will be a preparation to adulthood stage. So internalisation the social justice of individuals will be provided. Hence, in this study it is aimed to determine the opinions of undergraduate students about social justice.

Method

Study Group

The sampling group consisted of 248 1st-4th year students studying at Kırıkale University Faculty of Education, Faculty of Science and Letters, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Faculty of Health Sciences Education Sciences, Erzincan University Faculty of Education during the fall 2011-2012 academic year. The number of female students participating in the study was 143 (%57.7, mean age=20.66, SD=1.76) and the number of male students participating in the study was 105 (%42.3, mean age=21.04, SD=2.23).

Data Collection Tool

In this study, The Form of Opinions Regarding Social Justice was developed to determine students' opinions about social justice. This form has four open-ended questions for express the opinions of students about this subject.

Procedure

Questionnaires were administered during lectures by the researcher and the participants were informed that they could get the results of these questionnaires at the end of the study if they wished.

Data Analysis

In this form, the answers given the four open-ended questions gathered under the common titles. And then, in concern of these, frequency and percentages were calculated.

Results

In according to the findings of the study, it is determined the raising awareness about opinions about social justice, educating and learning justice with regards to legal, treating, fair, equal, valuable, respectful and unprejudiced to everybody, giving the individuals getting society equal right and freedom, not being any social differences between individuals, not having affected events and states because of differences of status, treating individuals in society equal, being reached possibilities and sources coequally, empathy with everybody, being respectful, treating their friends equal about social justice concept.

Suggestions

Some recommendations regarding the future studies to be conducted in the frame of the findings gained from this study are as follows;

- Consciousness studies being given education about capabilities for social justice could be done.
- Contribution to maintaining and putting into practise social justice could be done with organizing studies about improving individuals' empathy ability.
- Having raised families awereness about social justice.

S.Aslan, F. Gülaçtı / EÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, 15(1), (2013), 203-214

- It could be done educational guidance studies in psychological counseling and guidance's centers of universities about social justice for raising awereness the graduate students.